

VIÐMERKINGAR

SAMBAND
EIRIKUR LINDENSKOV
EIRIKUR@SOSIALURIN.FO
TLF 341800

Atlantsmót í fokus

Tíðindini í gjár um, at oljufelagið Total hevur funnið eina gasskeldu miðskeiðis millum Hetland og føroyska markið, mugu sigast at vera sera kærkomin fyri framtíðina hjá Atlantsmótinum, sum er tað stóra økið millum Hetland og Føroyar og sum í ein sunnan og norðan røkkur úr Írlandi til Noregs. Tað er tó serstakliga økið millum Føroyar og Hetland, sum í løtuni hevur stóra áhugan hjá oljufeløgnum. Seinasta gassfundur verður kunngjört nettupp um somu tíð sum ein arbeiðsbólkur við umboðum fyri bretska stjórnina DTI og oljufeløgini, DONG, Total, Chevron, ENI og Statoil er við at gera eina frágreiðing um, hvussu oljufeløg og myndugleikar í felag kunnu skunda undir útygging av olju- og gassfeltum á bretska landgrunninum. Bretski heimamarknaðurin hungur eftir orku og fer at verða stórus tørvur á ikki minst gassi til mongu brúkararnar í Bretlandi í framtíðini. Tað hevur eisini nógv at siga fyri Bretland ikki at vera ov bundin at gassleveransum úr Ruslandi. Nettup tí koma tíðindini um eitt stórt gassfund í bretskum øki sera væl við.

Og hesi tíðindi koma eisini væl við hjá okkum føroyingum, sum helst síggja, at nógv leitivirksemi og útygging fer fram á Atlantsmótinum sum heild. Hóast henda seinasta keldan liggur inni á bretskum øki, so letur hon fleiri dyr upp til okkara landgrunn og leiting her. Stóri spurningurin viðvíkjandi leiting á føroyskum øki fer at verða, hvat vit skulu gera við møgulig gassfund ella um nógv gass er tengt at eini oljukeldu. Neyðugt er við rørléiðingum tvs. infrakervi, sum kunnu flyta gass til lands, um tað skal lona seg at fara undir at útyggja gasskeldur. Við hesum seinasta gassfundinum eru vit nógv nærri eini loysn, har fleiri gasskeldur vestan fyri Hetland verða útyggdar og knýttar upp í eina rørléiðing, sum antin flytur gassið til Hetlands ella helst til gassterminal í Skotlandi. Tað er slíka skipan, sum møgulig olju- og gasskeldur á føroyska landgrunninum, kunnu knýttast upp í. Tað er ógvuliga áhugavert at merkja sær, at fleiri av feløgnum, sum eru uppi í hesum verkætlanum og loyvum, eru virkin her hjá okkum.

Samanumtikið er nógv virksemið bæði út á landgrunninum báðum og fundarvirksemið ein ábending um, at Atlantsmótið er við at gerast ein oljuprovins, sum vil og kann nakað. Chevron tykist hava eydna við royndarframleiðslu frá Rosebankkelduni skamt frá markinum, Cambokeldan, nakað syðri, liggur bara og bíðar eftir palli at staðfesta tað fundið, Total fer nú av álvara at taka fram eina gassútbyggingarætlan, og ikki minst, BP fer í næsta mánað at seta á Williamleiðina.

Socialurin

Viðmerking til uppskot um broyting av vallog og til føroyska valstríðið

BEINTA Í JÁKUPSSTOVU

Kjakið um broyting av vallogini fyri at veljararnir fáa eina meira rættvísa umboðan á tingi hevur higartil bert snúð seg um fyrirmyndir og vnsar við bert at hava eitt valdømi í Føroyum. Nú gongd er komið á kjakið, er tað umhugsunarvert at hugsa um aðrar ábøtur, sum kanska kunnu gera lögtingsval (og kommunuval) meira rættvísi – í mun til tær ymsku hugsanirnar um hvat ið er røtt demokratisk umboðan:

- Matematiskt rættvísi: Hvør veljari skal við sínari atkvøðu hava somu ávirkan sum grannin á, hvør ið kemur á ting. Sum er, fara nógv- ar atkvøður “til spillis”, tí flokkurin einki umboð fær. Men matematiskt rættvísi ber illa til at sameina við aðrar hugsanir um rættvísa valskipan.

- Rættvísa økisumboðan: Øll øki í landinum eiga at vera umboðaði, og tað er best, um tað eru fleiri umboð fyri hvørt øki, so at ikki bara ein skal tosa teirra sak. Hin vegin má talið á

økisumboðum regulerast í mun til gongdina í búseting-armynstrinum í landinum, so at tað ikki skulu munandi fleiri atkvøður til at fáa eitt umboð í einum øki enn í øðrum økjum.

- Rættvísi býti millum flokkarnar: Tað eigur at vera samsvar millum atkvøðuúrslitið og tingmanna-býtið millum flokkarnar. Fyri at fáa eina rættvísa uppgerð, hava mong lond valt at brúka tær einføldu skipanirnar d'Hondt ella St. Lague, sum eru frá tíðini áðrenn ledutøkni. Í dag eru eisini aðrar skipanir at velja í, sí t.d. uppskotið frá Peturi Zachariassen. – Býtið millum umdømisvald og eykalimir er eisini ein máti at gera flokksumboðanina meira rættvísa.

- Rættvísi kynsbýti: Undirumboðanin av kvinnum skuldast m.a. at veljararnir geva kendum og royndum politikarum sína atkvøðu, og flestu politikarar, sum sita á tingi (ella í bý- ella bygdaráðum), eru menn. Um fleiri kvinnur skulu verða valdar, er ikki nóg mikið, at flokkarnir seta kvinnur á listan. Flokkarnir mugu eisini siga greitt frá, at teir mæla fólki til at velja hesar kvinnur. – Ein

máti at fáa javna umboðan av kvinnum og monnum er at fara aftur at stilla upp í nummarrøð. Tá hevði flokkurin kunna ávirka, hvørji ið vórðu fyrst vald, ein kvinna ella ein maður.

- Rættvísi valstríð: Allir samfelagsbólkar (stættir) í samfelagnum eiga at hava sama rætt til umboðan. Formelt eru eingin krøv longur til, at tey sum luttaka í politikki, skulu hava ogn ella góða inntøku. Reelt er tað vordid ein trupulleiki, og ein vaksandi trupulleiki, í Føroyum, at tey, sum verða vald, sjálvi mugu fíggja valstríðið. Hetta kann fara til a) at tey múgvandi hava fyrirmyndir og verða betri umboðaði og/ella b) at tey, sum stilla upp, kunnu verða freistaði til at taka móti muturi, við tað at tey fáa peningahjálptil valstríðið móti at gera gevaranum ein beina, tá politiskar avgerðir skulu takast. Eg veit einki um korrupsión í Føroyum, men síggi, at verandi skipan gevur gróður fyri tí. Eftir mínari meting er hetta størsta vandamál fyri føroyska fólkaræðnum.

Ymisk tiltøk kunnu setast í verk fyri at forða fyri, at privatar peningaløgur ikki skulu vera vegurin til poli-

tiskt vald. Summi tiltøk kunnu setast í verk beinanvegin, onnur taka longri tíð, tí at vallógin má broytast og/ella nýggjar lógir/reglugerðir mugu setast í verk.

1) Krøv til roknskap um hvussu valstríðið er fíggjað, og almannakunngerðing á alnótini av hesum roknskapi kann kanska minka um vandan (sí t.d. finsku skipanina). Í hvussu er hevði hetta kunna broytt hugburðin til at taka móti peningahjálptil frá privatum.

2) Flokkarnir kunnu taka størri stýring á valuppstilling og valstríðið. Um flokkarnir t.d. fóru aftur til uppstilling í nummarrøð, hevði stríðið innanhýsis í flokkinum verið liðugt, tá listin var liðugur. Flokkurin kundi agitera fyri sínum bestu fólki, um tað so eru kvinnur ella menn, múgvandi ella láglønt. Um valdøminu eru stór ella kanska bara eitt, ber til hjá flokkinum at syrgja fyri, at umboð fyri alt landið koma á ting.

3) Og so tað, ið eigur at gerast beinanvegin: Kostnaðurin fyri at føra valstríð má niður. Bløðini mugu gevast við at krevja pening fyri blaðgreinir undir valstríðnum!

Enn ein stovnur bygdur í Havn, Granskingarpark fyri 70.000.000!

VINJARD
JOHANSEN
Varamaður á lögtingi

Kringvarp Føroya kunngjörði týsdagin 28. august, at nú verður granskingarparkin enduliga bygd. Við tøttum samstarvi

við Tórshavnar kommunu hevur man valt at leggja depilin á Debesartrøð, tætt við Sjómannsskúlan. Parkin verður liðug í 2009, og kostnaðurin verður uml. Kr.70.000.000.

Tað hevur verið dúgliga tosað um útjavning í samgonguni, og at leggja stovnar út í útjaðaran, men

spurningurin er, um hetta ikki bert eru tóms orð og tala.

Eitt hugskot til Bjarna Djurholm og hinar í samgonguni, kundi verið at lagt Sjómannsskúlan norður til Klaksvíkar, Fróðskaparsetrið har Sjómannsskúlin er í løtuni, og Granskingarparkina inn

á Skálafjørðin.

Eg vildi mett, at allar kommunur, við tøttum samstarvi, vildu arbeitt seg fram ímóti at fáa ein slíkan stovnur at liggja júst í teirra øki, høvdu tær bert verið spurdar.

Lat nú tosið um útjavningina verða meira enn tóms orð.

Socialurin

Socialurin

Stovnaður: 1927

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

jan@sosialurin.fo

Blaðstjóri: Eirikur Lindenskov

eirikur@sosialurin.fo

Redaktionsleiðari: Kári Mikkelsen

karim@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo

Jonhard Hammer jonhard@sosialurin.fo

Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo

Birgir Waag Høgenesen birgir@sosialurin.fo

Joan Abrahamson joan@sosialurin.fo

Henrietta Hammer henrietta@sosialurin.fo

Blaðfólk:

Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo

Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo

Snorri Brend snorri@sosialurin.fo

Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo

Rigmor Dam rigmor@sosialurin.fo

Rólandt Waag Dam rolant@sosialurin.fo

Niels Uni Dam nielsuni@sosialurin.fo

Leo Poulsen leo@sosialurin.fo

Dorit Hansen dorit@sosialurin.fo

Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo

Ítróttur:

Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Teitur Joensen teitur@sosialurin.fo

Myndamenn:

Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo

Jens Kristian Vang jens@sosialurin.fo

Kykmyndir:

Alvin Ellebye Andersen alvin@sosialurin.fo

Socialurin í Norðoyggjum:

Nólsoyar Pálsgrøta 1, 700 Klaksvík

tel. 458686 fax 458687

e-post: klaksvik@sosialurin.fo

Socialurin í Suðuroy:

tel. 375364 fax 375464

tel. 228814

e-post: aki@sosialurin.fo

e-post: dagfinn@sosialurin.fo

!!! Haldarar

sum ikki hava fingið blaðið, kunnu ringja til 341818 og boða frá, leygdagur tó frá kl. 11.00-13.00

Uppseting/prent:

Uppseting: Sosialurin

Prent: Prentmiðstöðin

Útgevandi:

Spf Sosialurin

Avgreiðsla:

Mán.-frí. 8-16

Tórsgøta 1, 100 Tórshavn

Tel. 341800, Fax 341801

Postadressa:

Postboks 76, 110 Tórshavn

E-mail:

post@sosialurin.fo

lysing@sosialurin.fo

lysingartorg@sosialurin.fo

varp@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað mánadag-fríggjadag klokkan 13³⁰

Lýsingar

Freistir:	Tekstlýsingar	Størra lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir
Mánadagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12
Týsdagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12
Mikudagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12
Hósdagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12
Fríggjadagsblaðið	Frí. kl. 09	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12

Størra lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.

Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Stødd:

Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39 mm og rúmið millum teigarnar er 4 mm.

Innsent tilfar

Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.